

дестабілізацію її фінансово-кредитної системи. Також з рис.1 видно, що рівень банківської безпеки не має чіткої тенденції змін, але протягом 2007 – 2011 рр. спостерігається його поступове зниження. Це свідчить про відсутність застосування в Україні дієвих механізмів стабілізації банківської системи та, в цілому, фінансово-кредитної системи.

Література: 1. Забезпечення фінансової стабільності в Україні в умовах посткризової економіки / Я. В. Белінська, Д. С. Покришка, О. О. Молдован [та ін.]. – К. : НІСД, 2011. – 88 с. 2. Коваленко А.Ю. Аналіз та оцінка рівня фінансової безпеки України [Електронний ресурс] / А.Ю. Коваленко // Наукові праці. Сер. Економіка -2010. - Вип.120. - С.56-61. - Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Economy/2010_120/120-9.pdf 3. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України // Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980&cat_id=38738. 4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. 5. Фінансова безпека підприємств і банківських установ [Текст]: монографія/ за заг. редакцією д-ра екон. наук. проф. А.О. Єпіфанова [А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 295с.

Мудь М.О.,
*студент-магістр кафедри фінансів,
грошового обігу і кредиту ЛНУ ім. І. Франка,
м. Львів, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

На рівень та темпи економічного розвитку країни значний вплив має обрана фіскальна політика. Кількість податків, їх види, порядок нарахування та сплати є одними з тих чинників, що суттєво впливають на рівень підприємницької, виробничо-господарської та фінансової діяльності. Серед найважливіших податків, які мають безпосередній вплив на функціонування підприємств та економіку в цілому, є податок на прибуток підприємств. Він становить значну частку в доходах зведеного бюджету України і, водночас, у складі податкових платежів суб'єктів господарювання. Значне податкове навантаження на суб'єктів господарювання зумовлює пошук нових шляхів оптимізації механізмів прибуткового оподаткування, формування та реалізації державної податкової політики.

Багато праць українських вчених-фінансистів, зокрема А. Даниленко, А. Крисоватого, В. Федосова, В. Опаріна, В. Чубая, О. Василика, П. Мельника, В. Андрущенко, Ю. Пасічника, присвячені питанням побудови стабільної та ефективної податкової системи, оптимізації прибуткового оподаткування. Важливим кроком вдосконалення адміністрування податку на прибуток підприємств було прийняття Податкового кодексу. Проведення податкової реформи та прийняття Податкового кодексу України було здійснено з метою покращення умов діяльності підприємств, детінізації економіки та забезпечення стабільних достатніх надходжень до бюджетів різних рівнів. Стосувалися зміни й податку на прибуток підприємств, зокрема порядку визначення об'єкта оподаткування, особливостей нарахування амортизації, оподаткування операцій особливого виду, звільнення від оподаткування.

Так, сьогодні об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток, що визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду [1, с.168]. Таким чином, з прийняттям ПКУ було усунуто поняття "валові доходи" та "валові витрати", введено загальні методи амортизації основних засобів, що сприяло зближенню податкового та бухгалтерського обліку стосовно обліку й відображення у звітності сум нарахованого податку на прибуток підприємств. Крім того, до 1 квітня 2011 р. в Україні діяла базова ставка податку на прибуток розміром 25 %. З 1 квітня 2011 р. ставка податку на прибуток становила 23 %, з 1 січня 2012 р. – 21 %, а з 1 січня 2013 р. становитиме 19 % та з 1 січня 2014 р. – 16 % [2, с.310]. Дані кроки повинні сприяти зниженню рівня податкового навантаження, підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, активізації інвестиційної-інноваційної діяльності.

Поряд із тим, низка інших змін у податковому законодавстві може призвести до зниження суми і частки податку на прибуток підприємств у доходах Державного бюджету. Так, до витрат, що враховуються під час обчислення об'єкта оподаткування податком на прибуток, відносять суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ), що є єдиним консолідованим платежем до Пенсійного фонду, який містить декілька внесків на соціальне та пенсійне страхування. Відповідно збільшення податкового навантаження на заробітну плату приведе до збільшення витрат підприємства, а отже, до зменшення суми податку на прибуток [3, с.292].

Серед інших проблемних аспектів оподаткування прибутку необхідно згадати такі:

– до витрат, що враховуються під час обчислення об'єкта оподаткування, відповідно до пункту 1 статті 150 ПКУ, віднесено від'ємне значення об'єкта оподаткування (збиток) за результатами попереднього податкового періоду, що приведе до зменшення суми податку на прибуток. Це, в свою чергу, може призвести до того, що суб'єкти господарювання фіктивно формуватимуть збиток з метою мінімізації податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств;

– у статті 154 ПКУ визначено види економічної діяльності, що тимчасово звільнені від оподаткування. Зокрема у пункті 6 даної статті визначено платників, що мають право на податкові канікули. Це сприяє зменшенню податкового навантаження та дозволяє платникам спрямувати вивільнені фінансові ресурси на збільшення обсягів виробництва (надання послуг), переоснащення матеріально-технічної бази, запровадження новітніх технологій, що, водночас, є необхідною умовою для таких підприємств, яку визначено податковим законодавством [1, с.230].

При цьому на практиці ми стикаємось з такими проблемами, як диспропорції в податковій системі України, наявність корупційної складової. Незрозумілою є закулісна практика з надання податкових пільг окремим підприємствам. Політика влади мало пов'язана зі стимулюванням інвестиційно-інноваційної моделі розвитку, значна сума коштів не спрямовується на розвиток економіки, реалізацію інвестиційних проектів, а осідає в кишенях власників та посадовців [2, с.310]. Світовий досвід показав, що з метою стимулювання розвитку економіки важливим є не лише зниження ставки податку, але й використання активних методів податкового стимулювання. До них належать: прискорена амортизація; відрахування з прибутку, що оподатковується; надання податкового інвестиційного кредиту; відрахування з оподаткованого прибутку всіх витрат, спрямованих на науково-дослідницьку діяльність; цільові податкові пільги для підприємств, які здійснюють діяльність у депресивних районах та інші. Унікальність таких методів полягає у тому, що держава свідомо надає підприємцю додаткові кошти з отриманого ж ним прибутку, якщо зекономлені на оподаткуванні ресурси підуть у сферу інвестиційної діяльності.

Таке опосередковане фінансування з державного бюджету для бізнесу більш вигідне, ніж залучені під аналогічні цілі дорогі кредитні кошти. Під час використання активних методів податкового стимулювання працює правило: держава надає пільги підприємствам тільки після здійснення ними інвестиційної діяльності. Якщо ж бізнес воліє витратити отриманий прибуток не на інвестиційні цілі, то з нього доведеться сплачувати податок у повному обсязі [2, с.311].

Прийняття Податкового кодексу України безперечно внесло ряд позитивних змін в механізм прибуткового оподаткування. Однак важливими залишаються питання реалізації активних методів податкового стимулювання, врахування та запровадження позитивного світового досвіду у побудові податкової системи і покращення інвестиційного клімату в Україні, зокрема щодо відкритості та прозорості державного управління зазначеними процесами.

Література: 1. Податковий кодекс України : станом на 20 лютого 2012 р. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 608 с. 2. Мединська Т. В., Корзун Р. Ю. Податок на прибуток підприємства у контексті реформування податкового законодавства України / Т. В.Мединська, Р. Ю. Корзун // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2012. – Вип. 22.1. – С. 308-313. 3. Ярошевич Н. Б., Ілюсь Ю. Ю. Податок на прибуток у доходах Державного бюджету України: проблеми та перспективи/ Н. Б. Ярошевич, Ю. Ю. Ілюсь // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2011. – Вип. 21.7. – С. 288-294.

*Недера Л.В.,
к.е.н., доцент кафедри банківської справи КНТЕУ,
Київ, Україна*

ЛІЗИНГ ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

XX століття - століття стрімких змін у світі. Це століттям технологічної реалізації численних наукових відкриттів XIX і XX століть, що забезпечило безпрецедентне зростання світової економіки. На початку XXI століття за один робочий день в світі вироблялося стільки ж товарів і послуг, скільки було вироблено в 1900 році [2]. В даних умовах залишається надзвичайно важливим питання збалансованості розвитку з врахуванням усіх факторів, в тому числі екологічних, при плануванні подальшої діяльності. В умовах глобалізації збільшується залежність як регіонів, так і країн один від одного, сталий розвиток окремої країни є частиною сталого розвитку всього людства. Основні принципи сталого розвитку відрізняються від принципів згідно з якими на сучасному етапі розбудовується Україна. В умовах ринкової економіки на першому місці залишається отримання прибутку та накопичення матеріальних цінностей. В той же час, повністю ігнорується екологія та соціальна сфера, також за межами комерційного інтересу залишаються галузі, що безумовно є перспективними, проте не можуть одразу забезпечити стрімке збагачення. Залишене поза увагою, як держави, так і фінансово-кредитних установ, сільське господарство відіграє важливу роль у забезпеченні сталого розвитку кожної галузі країни, оскільки здатне забезпечити потреби теперішнього покоління, без завдання шкоди потребам майбутніх поколінь.

За перше півріччя 2012 року обсяг продукції сільського господарства склав 147 572 млн. грн. [1], в той час як за аналогічний період в Республіці Білорусь даний показник становить 15 710 млрд. грн. Чистий прибуток від реалізованої сільськогосподарської продукції за січень-серпень 2012 року в Білорусії склав 1823,6 млрд. рублів [3], що руйнує міф про те, що сільське господарство – збиткова галузь. В той же час, кожен рік на полях України залишаються не зібраними 6 млн. тонн зернових. Мінагропрод пояснює дані збитки відсутністю необхідної кількості комбайнів; в країні на 85% застарілий парк машин.

В кінці жовтня Кабмін включив лізинг в програму компенсацій для українських сільгоспвиробників на 2012 рік. Пільга поширюватиметься на аграріїв, які на умовах фінансового лізингу придбали техніку та обладнання вітчизняного виробництва. Варто зазначити, що в Україні є свої лідери з виробництва сільськогосподарської техніки, що виготовляють сівалки та машини для обробки полів не тільки для внутрішнього ринку, а й на експорт. Ціни на вітчизняну техніку вдвічі дешевші, проте все одно власні ресурси на її купівлю в аграріїв відсутні. В аграрній галузі серед джерел позикових ресурсів лізинг, завдяки суттєвим перевагам, має зайняти чільне місце, адже зараз він в основному представлений однією компанією НАК «Укragenrolізинг». Серед основних переваг лізингу для аграріїв варто виділити наступні: стовідсоткове кредитування, що не вимагає негайних платежів, пільги при оподаткуванні, техніка перебуває на балансі лізингоодержувача, більша вірогідність укладення договору лізингу ніж отримання позики. За даними 2008-2011 років в структурі вартісного розподілу договорів фінансового лізингу за галузями сільське господарство займає трохи більше 10%, в той час як частка транспорту сягає майже 60%.

За словами Миколи Присяжнюка, міністра аграрної політики і продовольства в Україні буде поновлено роботу аграрного лізингу та розпочато спільну зборку комбайнів, що стане першим кроком до початку виробництва новітньої техніки в Україні.

Обом галузям необхідна державна підтримка та популяризація серед населення. Як зазначив А. Сміт, суспільство не може процвітати та бути щасливим, якщо значна частина його членів бідна та нещасна. За таких умов сталий розвиток неможливий. В час, коли навіть при наявності коштів, потреби біосфери не здатні задовольнити потреби світового товариства, для забезпечення можливості сталого розвитку сільського господарства, лізингу та економіки загалом необхідно сформувати нові загальноприйнятні цінності, відмінні від цінностей індустріального суспільства. Впровадження новітніх технологій, покликаних зберігати